

Solucanlar

Solucanları sever misiniz? Yanıtınız evet de olabilir, hayır da. Görünüşleri nedeniyle solucanlardan hoşlanmayan birçok kişi bu soruya “hayır” yanıtını rahatlıkla verebilir. Ama, yalnızca görünüşlerine bakarak karar vermemek gerek. Çünkü, bu hayvanlar doğanın dengesinin korunmasında çok önemli bir role sahiptir. Solucanlar, çürümekte olan ölmüş canlılarla beslenirler. Bir anlamda doğanın temizleyicileridirler.

Bu solucan, kurbağaya yem olmak üzere.

Solucanların gözleri, kulakları, dişleri ve bacakları yoktur. Gözleri olmamasına karşın, ışığa duyarlıdırlar. Ancak, ışığı hiç sevmezler.

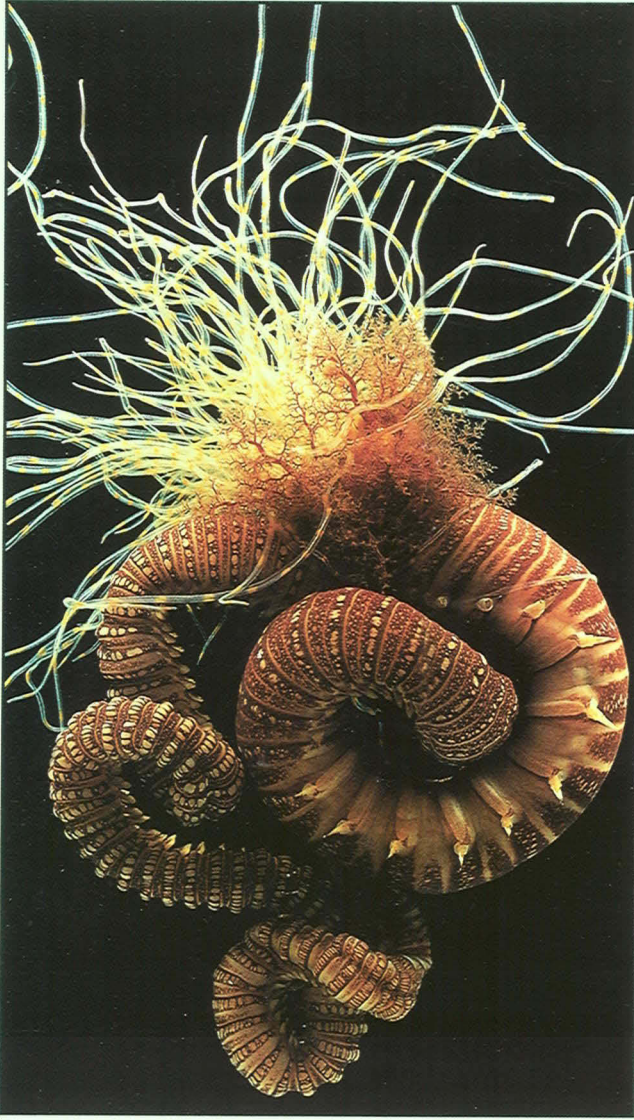
Solucanlar yaklaşık beş yüz milyon yıldan fazla bir süredir Dünya’da yaşıyorlar.

Dünya’daki tüm solucanlar bir araya getirilip ağırlıkları ölçülseydi, tüm insanların toplam ağırlığından daha fazla gelirdi.

Solucanlar hermafrodit canlılardır. Bu, bir solucanın hem erkek hem de dişi organları olduğu anlamına gelir. Solucanlar, her iki cinsiyetin özelliklerini birlikte taşıyarak da çoğalmak için iki farklı solucanın çiftleşmesi gerekir. Çiftleştikten sonra, özel bir kapsülün içinde yumurtalar gelişir.

Yağmur yağdıktan sonra, solucanların topraktaki tünelleri suyla dolduğundan hepsi toprağın dışına çıkarlar.

Denizlerde yaşayan solucanlar da vardır. Üstte ve altta farklı türlerini gördüğünüz deniz solucanları, saldırıya uğradıklarında ya da avlanmak istediklerinde püskül benzeri özel yapılarını dışarı çıkarırlar. Bu özel yapılar yüzmekte olan besinleri yakalamalarına yarar.

Bu yassisolucan, Dünya'da yaşayan en basit yapıli canlılardan biridir. Bunların çoğunun bağırsağı yoktur.

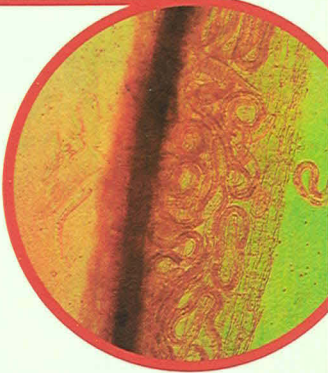
Yuvarlaksolucanlar hemen her yerde yaşarlar. Bu canlıların çoğu küçük yapılidırlar. Büyütülmüş bir resmini gördüğünüz bu yuvarlaksolucan insanların bağırsaklarında yaşar.

Bir solucan türü olan sülüğün vücudundaki halkaları görebiliyor musunuz? Segment denilen bu halkalar solucanların öne ve arkaya doğru kolayca kıvrılmasını sağlar.

Kimi solucanlar da bitkilerin ya da hayvanların içinde yaşarlar. Bu resimde küçük bir bitkinin kökünde yaşayan solucanları görüyorsunuz. Bir başka canlınin içinde yaşamak onlar açısından çok güvenlidir. Ancak içinde yaşadıkları canlı açısından zarar verici bir durumdur.

Planarya da denilen yassisolucanlar, tatlısu birikintilerinde dipteki çamurun içinde ya da taşların altında yaşarlar. Yassisolucanlarda vücudun bir kısmı koptuğunda, geride kalan kısım kendini yeniler. Bu resimdeki yassisolucanın başı ikiye kesildikten sonra her iki parça da kendini yenilediğinden iki ayrı baş oluşmuş.

Beni tanımak ister misiniz?

Kimi solucanlar deniz dibindeki yanardağların yakınında yaşarlar. Örneğin, bu solucanlardan biri, yaklaşık 80° C sıcaklıkta yaşayabilirler.

Ben bir toprak-solucanım.

Açtığım küçük tüneller toprağın havalanmasını sağlar.

Benim, bir ön, bir de arka tarafım var.

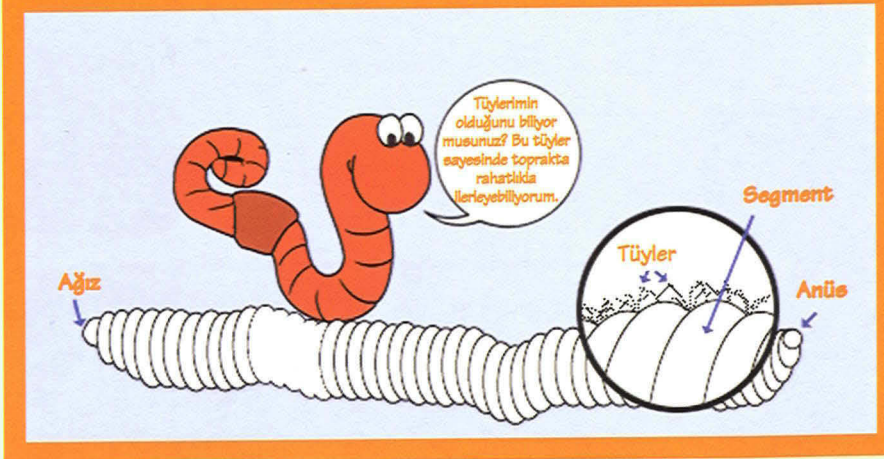
Benim beş kalbim var.

Yakından bakarsanız bir ağızım olduğunu görürsünüz.

Üreme organlarımın olduğu klitellum bölgesi ön tarafıma daha yakındır.

Tüylerimin olduğunu biliyor musunuz? Bu tüyler sayesinde toprakta rahatlıkla ilerleyebiliyorum.

Bilim adamları Güney Kutup Bölgesi'nde buz tabakalarının arasında yaşayan yuvarlaksolucanlar bulmuşlar.

Bu resimde topraksolucanlarının toprakta nasıl dolaştıklarını görebilirsiniz. Solucanlar, her yıl toprağın içindeki ölü bitki artıklarının tonlarcasını yerler. Bunu yaparken de 40 ton toprağı elden geçirmiş olurlar.

Afrika'da yaşayan bu, dev topraksolucanı yaklaşık 30 cm boyundadır. Ancak, Avustralya'da bunun 12 katı uzunluğunda kimi türler de yaşar.

Bu solucan, bu yaprağı toprağın içine çekip orada yiyecek. Solucanların, bitkilerin sağlıklı yaşamalarına katkısı çok büyüktür. Sindiremedikleri yiyecekleri dışkılarıyla vücutlarının dışına atarlar. Böylece toprağı zenginleştirirler.

Topraksolucanları Yiyecek Artıklarını Yiyor!

Kimi topraksolucanı türleri (örneğin, *Eisenia foetida*) doğal yiyeceklerin artıklarını parçalayabilirler. Bunu yapmaları için evimizde ya da bahçemizde onlar için özel kutular hazırlayabiliriz. Kutunun tabanına gazete kâğıdı serdikten sonra biraz toprak, gübre, talaş ve yaprak artıkları koyulur. Ancak, kutunun hava alabilmesi gerekir. Bundan sonra içine biraz solucan, biraz da su eklemek gerekir. Ancak, her solucan türünün bu işi yapamayacağını unutmayın. Solucanlar, en çok yaprakları, meyve-sebze kabuklarını, havuç ve yeşillik gibi besinleri severler. Et, süt, yumurta, yağ ve balık gibi yiyecekleri sevmezler. Yiyecek artıkları kutunun içine koyulduğunda, solucanlar bunları parçalayacak ve dışkılarıyla dışarı atacaktır. Böylece artık besinlerin içindeki maddeler yeniden toprağa dönecek ve bitkilerin kullanımına hazır hale gelecektir. Kimi ülkelerde solucanlar yardımıyla artık besinlerin parçalanmasına çok önem verilmektedir. İnsanların solucanlardan yararlanarak çöplerini yeniden doğaya kazandırabilmeleri için özel kutular geliştirilmiştir. Bu kutuların dibinde biriken su ve solucanların parçaladığı besinlerle zenginleşen toprak, bitkilerin toprağına eklendiğinde onların daha iyi gelişmesini sağlar. Böylece artık besinler doğa tarafından yeniden kazanılmış olur.

